

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Психологија учења (П201)			
Наставник: проф. др Јелена Старчевић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов:			
Циљ предмета Упознавање студената са основним проблемима психологије учења, класификацијом и операционализацијом облика учења и процеса учења. Оспособљавање студената да разликују облике учења и образложе механизме учења.			
Исход предмета Студенти су способни да репродукују знања о основним проблемима психологије учења, разумеју и разликују операционално дефинисане облике учења, разумеју услове учења и однос учења са другим когнитивним процесима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам учења и савремено одређење појма учења. Учење и памћење, значај психологије учења. Класификација основних облика учења. Рано учење: утискивање; експозиционо учење. Проблематични и прелазни облици учења: сензитизација, хабитуација. Класично условљавање – основне варијабле, маскирање и блокирање, условљавање код људи. Инструментално учење, режими поткрепљења, гашење, и теорије гашења. Учење увиђањем, учење по моделу. Теорије учења (когнитивне, асоцијационистичке теорије. Теорије учења (теорија медијације, теорије више фактора). Емоционално условљавање. Стицање црта личности. Неки важни процеси и услови учења: понављање, мотивација и учење. Трансфер учења, памћење и заборављање, мишљење.			
<i>Практична настава</i> Дискусија и прикази поједињих врста учења и теорија учења. Израда семинарских радова на одабране теме. Приказ кључних експеримената у психологији учења.			
Литература (одабрана поглавља) 1. Радоњић, С. (2010). <i>Општа психологија 2</i> . Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2. Заревски, П. (2007). <i>Психологија памћења и учења</i> . Наклада Слап, Јастребарско. 3. Howe, M.J.A. (2002). <i>Психологија учења</i> . Наклада Слап, Јастребарско. 4. Радоњић, С. (2004). <i>Психологија учења</i> . Завод за уџбенике, Београд.			
Број часова активне наставе Предавања: 2 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
активност у току вежби	5	усмени испит	
колоквијум-и	25		
семинар-и	15		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Методологија психолошких истраживања (П202)			
Наставник: проф. др Дарко Хинић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов:			
Циљ предмета			
Упознавање студената са методолошким основама емпиријских истраживања, научним погледом на свет и основним истраживачким парадигмама, пројектовањем и спровођењем емпиријских истраживања, методама и техникама истраживања у психологији, као и са етичким и правним контекстом ових истраживања, те начинима представљања научних резултата.			
Исход предмета			
Студенти познају основне методе и врсте научних истраживања, способни су да у једноставним ситуацијама одаберу исправан методолошки приступ испитивању психолошких феномена, осмисле нацрт и истраживање примерено конкретном психолошком проблему и примене методолошка знања потребна за спровођење и контролу истраживања, поштујући етичке стандарде савремене науке и психологије. Студенти такође владају основама писменог представљања научних резултата у стандардним научним форматима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
Основне парадигме научних истраживања. Врсте и структура (фазе) истраживања. Варијабле у истраживањима: независне, зависне, контролне, модератор варијабле, модели односа између варијабли, латентне и манифестне варијабле. Проблем и циљ истраживања, истраживачка питања и хипотезе. Истраживачки нацрти: фреквенцијски, факторски, корелациони. Валидност истраживања: интерна и екстерна валидност, конструктивна валидност. Узорковање. Контрола спољних варијабли. Експериментална и квази-експериментална истраживања. Неекспериментална истраживања. Технике истраживања: тестови, упитник, интервју, фокус групе, социометрија, анализа садржаја, скале процене. Етичка питања везана за истраживања.			
Практична настава:			
Дефинисање теоријског оквира истраживања. Преглед литературе и научних база. Приказ научних чланака. Проблеми мерења. Израда нацрта примереног тренутном нивоу знања студената. Избор инструмената. Инструктажа анкетара и израда упутства. Спровођење истраживања. Припрема података, израда базе и унос података. Израда и презентовање извештаја, према пропозицијама писања научних текстова.			
Литература			
1. Фајgelj, С. (2014). <i>Методе истраживања понашања</i> . Центар за примењену психологију, Београд. 2. Тодоровић, Д. (2016). <i>Методологија психолошких истраживања</i> . ЦПП, Београд.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Усмена излагања праћена видео презентацијама, дискусија, истраживачки рад у групама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежби	10	писмени испит	30
колоквијум	30	усмени испит (одбрана пројекта)	15
истраживачки пројекат	15		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Увод у развојну психологију (П203)
Наставник: доц. др Бојана Димитријевић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета
Упознавање са основним темама, питањима и појмовима везаним за психофизички развој детета. Усвајање знања о развојним и индивидуалним специфичностима целоживотног развоја особе. Разумевање теоријских приступа у развојној психологији и њихова примена на основном нивоу.
Исход предмета
Владање основним знањима из области развојне психологије. Јасан увид у особености и потребе особа различитих узраста. Оспособљеност за критичко разматрање различитих теоријских приступа у развојној психологији и за базичну процену индивидуалног развоја.
Садржај предмета
Теоријска настава
Појам развоја; Предмет и области развојне психологије; Развојне и неразвојне промене; Фактори и аспекти развоја; Детињство у различитим социокултурним контекстима; Развој мисли о детету и детињству; Промене у развојној психологији као научној дисциплини; Теоријски приступи у развојној психологији; Истраживачке методе развојне психологије; Чиниоци развоја; Области психичког развоја; Фазе психичког развоја: пренатални, новорођенче и беба; Рано детињство, средње детињство; Адолесценција; Увод у одрасло доба и старост.
Практична настава
Примена стандарда за развој и учење деце раних узраста, развојних скала и развојних норми. Процена развоја у раном детињству - скале раног развоја; скале развоја говора и др.
Литература (одабрана поглавља)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2005). <i>Увод у развојну психологију</i>. ЦПП, Београд. 2. Берк, Л. (2005). <i>Психологија целоживотног развоја</i>. Наклада Слап, Јастребарско. 3. Стефановић Стanoјeviћ T., Михић, И., Ханак, Н. (2012). <i>Afektivna везаност и породични односи: развој и значај</i>. ЦПП, Београд. 4. Смиљанић, В. (2009). <i>Развојна психологија</i>. ЦПП, Београд. 5. Бауцал, А. (Ур.) (2012). <i>Стандарди за развој и учење деце раних узраста</i>. Институт за психолошка истраживања и УНИЦЕФ, Београд. 6. Ивић, И., Игњатовић, Н., Росандић, Р. (1989). <i>Приручник за вежбе из развојне психологије</i>. ДПС, Београд. 7. Данијелс, Е.Р., Стaфорд, К. (2001). <i>Интеграција деце са посебним потребама</i>. Центар за интерактивну педагогију, Београд.

Број часова активне наставе	
Предавања: 2	Вежбе: 2

ДОН: 0	Остали часови: 0
--------	------------------

Методе извођења наставе
Фронтална настава (смисаono-рецептивни облик); Интерактивни облици рада; Самостални рад студената и рад у пару/групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	5	усмени испит	30
колоквијум	20		
семинар-и	10		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Физиологија психичких процеса 2 (П204)			
Наставник: проф. др Гвозден Росић, проф. др Драгица Селаковић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: за полагање испита положен предмет Физиологија психичких процеса 1			
Циљ предмета			
Основни циљ је да студенти психологије упознају морфофизиолошки супстрат и природу нервних процеса који имају улогу у обезбеђивању сложених форми психичке делатности човека.			
Исход предмета			
Студенти имају увид у организацију нервног система и разумеју значај појединачних структура у различитим психичким процесима, примењују фундаментални и примењени приступ, што омогућава лакше праћење и разумевање нормалног понашања, као и поремећаја понашања.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Функционална организација ЦНС-а; 2. Трансфер сигнала у ЦНС-у; 3. Физиолошки механизми контроле моторичких функција; 4. Контрола сензорних функција; 5. Регулација понашања; 6. Молекуларни механизми поремећаја расположења; 7. Физиолошке основе когнитивних процеса; 8. Патофизиолошке основе поремећаја виших функција ЦНС-а; 9. Ноцицепција; 10. Физиолошке основе спавања; 11. Поремећаји спавања; 12. Физиологија аутономног нервног система; 13. Значај интегралне неуроендокрине регулације; 14. Молекуларни механизми ЦНС-а повезани са старењем; 15. Физиологија чула и повезаност са развојем психичких функција.			
<i>Практична настава</i>			
Експерименталне и клиничке процедуре за испитивања у неурофизиологији; Клиничке манифестације поремећаја моторичких и сензорних функција. Бихевиорална истраживања на анималним експерименталним моделима. Испитивање електричне активности мозга. Испитивање функција чула.			
Литература			
1. Ganong, W. (Јаковљевић, В. главни редактор). (2015). <i>Ганонгов преглед медицинске физиологије</i> . Факултет медицинских наука, Крагујевац. 2. Guyton, A.C., Hall, J.E. (2003). <i>Медицинска физиологија</i> . Савремена администрација, Београд. 3. Пашић, М. (1994). <i>Физиологија нервног система</i> . НК, Београд.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Усмена излагања, вежбе, други облици наставе, користи се могућност интерактивне наставе и извођење виртуелних експеримената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	30
семинарски	10		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Енглески језик 2 – виши ниво (П205а)			
Наставник: доц. др Јелена Даниловић Јеремић			
Статус предмета: изборни - двосеместрални			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: за полагање испита - положен предмет Енглески језик 1 виши ниво			
Циљ предмета			
Развијање комуникативне компетенције у складу са дескрипторима за ниво Б2 Заједничког европског референтног оквира. Савладавање карактеристика енглеског језика специфичног за ужу стручну област; развијање академских језичких вештина у циљу успешног коришћења енглеског језика за потребе студирања и даљег усавршавања у струци.			
Исход предмета			
Студент може да разуме основне идеје комплексног текста који се бави конкретним и апстрактним темама, укључујући и стручне текстове из своје професионалне области; може да се флуентно и спонтано изражава, и да неометано комуницира са изворним говорницима; може да произведе јасан, детаљан текст о различитим темама и образложи своје мишљење представљајући предности и мање туђих аргументација. Упознат је са сложенијом терминологијом из области психологије, коментарише и активно је употребљава. Чита различите психолошке текстове са задовољавајућим степеном разумевања.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Различити граматички садржаји који одговарају нивоу Б2 Заједничког референтног оквира (члан, придеви, прилози, сва глаголска времена, неуправни говор, слагање времена, кондиционалне реченице, пасив, коњуктив, колокације, пропозиција, фразални глаголи, синонимија и антонимија, одлике појединачних регистара, модални глаголи, герунд, партиципи).			
<i>Практична настава</i>			
Увежбавање грађе на нивоу морфологије, лексике и синтаксе; развијање способности разумевања слушањем монолошких и дијалошких јединица; развијање способности логичног и кохерентног излагања мисли у говору и писању, као и критичког мишљења и аргументовања ставова путем дискусија и дебата; обогаћивање фонда речи; развијање способности анализе и парафразе на нивоу реченице, параграфа и читавог текста; граматичка и лексичка вежбања на избору текстова из области психологије.			
Литература			
1. Short, J. (2010). <i>English for Psychology in Higher Education Studies</i> . Garnet Publishing Ltd, ESAP. 2. Seal, B. (2005). <i>Academic Encounters: Human Behaviour. High Intermediate to Low Advanced</i> . Cambridge University Press, Cambridge. 3. Hewings, M. (2005). <i>Advanced Grammar in Use</i> . Cambridge University Press, Cambridge. 4. Murphy, R. (2002). <i>English Grammar in Use</i> . Cambridge University Press, Cambridge. 5. Popović, Lj., Mirić, V. (1999). <i>Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima</i> . Zavet, Beograd.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 1 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Вербално-текстуална, илустративно-демонстративна, интерактивна.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
колоквијум-и	20	усмени испит	20

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈАВрста и ниво студија: **Основне академске студије**Назив предмета: **Шпански језик 2 – основни ниво (П2056)**Наставник: **доц. др Мараја Андријевић**Статус предмета: **изборни - двосеместрални**Број ЕСПБ: **6**

Услов: за полагање испита положен предмет Шпански 1

Циљ предмета

Оспособљавање студената да се споразумевају на шпанском језику у складу са дескрипторима за ниво А2/Б1.1 Заједничког европског референтног оквира.

Исход предмета

Општи исход – развијање комуникативне компетенције у личном, јавном и образовном домену употребе језика у складу са дескрипторима за ниво Б1.1. Специфични исходи – Студент разуме информације о садржајима из свакодневног живота, препознаје опште поруке и ситније детаље. У говору јасно артикулише једноставне исказе, реализује краћи опис разноврсних тематских целина из свог поља интересовања. Може са извесном сигурношћу да комуницира са другима о различитим садржајима из свог домена интересовања и да размењује, проверава и потврђује информације. Упознат је са основном терминологијом из области психологије, коментарише и активно је употребљава. Чита различите психолошке текстове са задовољавајућим степеном разумевања. Пише једноставне исказе и саставе који се тичу његовог делокруга интересовања.

Садржај предмета*Теоријска настава*

Настава усмерена ка разумевању говорног и писаног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (у складу са дескрипторима за ниво Б1.1.). Разноврсне комуникативне активности на теме одабране из савремене литературе: искуства у прошлости; планови за будућност; пружање савета и препорука; исказивање личних навике, разлога и мотива; дескрипције и коментарисања људи, односа, активности, појава и феномена; тражење и пружање услуга и сагласности.

Практична настава

Усвајање терминологије, разумевање и коментарисање текстова и тема из у же стручне области (психологија).

Литература

1. Cabrerizo Ruiz, María Aránzazu [et al.]. *Sueña 2. Español lengua extranjera: nivel medio: libro del alumno*. Madrid, Anaya, 2008.
2. Alba, Águeda. *Prisma continúa: método de español para extranjeros. Prisma de ejercicios: nivel A2*. Madrid, Edinumen, 2006.
3. CLAVE. *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002. Речник
- Избор текстова из области психологије

Број часова активне наставе

Предавања: 1 | Вежбе: 2 | ДОН: 0 | Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава (монолошка и дијалошка метода), вежбе (рад на тексту, дијалошка метода), консултације (индивидуалне и групне). Комуникативна настава кроз рад у паровима, групни рад, мини презентације, коментарисање општих и уже стручних текстова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежби	10	писмени испит	40
колоквијум-и	30	усмени испит - интервју	20

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Примењена етика (П206а)			
Наставник: проф. др Драгана Игњатовић Ристић, проф. др Саша Радовановић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:			
Циљ предмета			
Упознавање студената са основним проблемима, појмовима и базичним филозофским концептима етике. Схватање моралне одговорности и основа етичности/моралности. Разумевање важности познавања темељних категорија етике и примене етичких начела у психологији. Упознавање са етиком научно-истраживачког рада, рада са клијентима, и етичким аспектима краја живота и етичким кодексом психолога.			
Исход предмета			
Студенти су овладали знањима о основним филозофским концептима етичности/моралности. Студенти су усвојили основне етичке принципе, разумеју основне појмове психологије морала и принципе различитих психолошких теорија у светлу етичности, познају и разумеју етички кодекс психолога, развили су способност за примену етике у свакодневном раду.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам морала и појам етике. Основни филозофски концепти у етици. Схватање моралности у психолошким теоријама (психоанализа, когнитивне теорије, теорије алtruистичке мотивације). Основни етички принципи. Аспекти савремених етичких проблема. Етика научно-истраживачког рада. Етика рада са пацијентима и клијентима. Етика и модеран свет.			
Практична настава			
Разрада етичких принципа у пракси. Разрада етичког кодекса психолога. Примена етичких истраживачких критеријума. Плагијаризам, фабриковање и фалсификовање резултата. Разумевање етичких принципа у раду са клијентима. Разумевање етичког кодекса у раду са клијентима и колегама. Улога психолога у савременом контексту - стари/нови изазови.			
Литература (одабрана поглавља)			
1. ДПС (2022). <i>Кодекс етике психолога Србије</i> . Друштво психолога Србије, Београд. 2. Мирић, Ј. (2003). <i>Тумачење кодекса етике</i> . Центар за примену психологију, Београд. 3. Сингер П. (2004). <i>Увод у етику</i> . Издавачка књижарница З. Стојановић, Нови Сад.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2 Вежбе: 1 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Предавања (монолошка и дијалошка метода), анализа случајева у групи и индивидуално, семинарски радови, консултације (индивидуалне и групне).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
семинарски	20	усмени испит	60

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈАВрста и ниво студија: **Основне академске студије**Назив предмета: **Увод у естетику (П206б)**Наставник: **проф. др Саша Радовановић**Статус предмета: **изборни**Број ЕСПБ: **4**

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са појмовима, проблемима и историјом естетике, са методама и врстама уметничког доживљавања и стварања, проблемом рецепције, структуре уметничких дела, смисла, система и положаја уметности, као и питањем укуса, и естетичких категорија. Стицање општих увида о психологији у оквирима уметничког стваралаштва: душа и лепо у античкој филозофији; естетско искуство и опажање.

Исход предмета

Способност интерпретације основа проучавања и тумачења уметности, различитих аспеката уметничких дела и њиховог места унутар европске културе и светске баштине. Разумевање система уметности и односа између естетичких категорија, света живота и смисла уметничког стварања. Студенти имају увида у специфична прожимања психологије, књижевности, уметности и културе; имају развијене интерпретативне, херменеутичке и естетичке ставове.

Садржај предмета*Теоријска настава*

Историјска оријентација у подручју основних проблема филозофије уметности. Различита естетичка становишта и правци. Смисао уметности, естетичких категорија, чулног опажања, лепоте, однос естетике, традиционалне метафизике и уметности: од антике до постмодерне.

Практична настава

Рад на текстовима из области естетике. Платонови дијалози (Федар, Гозба, Држава). Инерпретација, разговор, полемисање, појашњавање терминологије.

Литература (одабрана поглавља)

1. Аристотел (2008). *О песничкој уметности*. Дерета, Београд.
2. Хартман, Н. (2004). *Естетика*. Дерета, Београд.
3. Грејам, Г. (2010). *Филозофија уметности: увод у естетику*. Клио, Београд.
4. Платон (1979). *Ијон, Гозба*. Федар, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања: 2 | Вежбе: 1 | ДОН: 0 | Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Вербално-текстуалне методе и илустративно-демонстративне. Проблемски приступ –реферати, индивидуални рад са студентима (консултације).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
активност у току вежби	5	усмени испит	60
семинар-и	30		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈАВрста и ниво студија: **Основне академске студије**Назив предмета: **Основи социјалне психологије (П207)**Наставник: **проф. др Дарко Хинић**Статус предмета: **обавезни**Број ЕСПБ: **6**

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са појмовима из области социјалне психологије: садржајима, агенсима и ефектима процеса социјализације, појмовима из области социјалне перцепције и когниције, формирања импресије о себи и другима, и главним методама истраживања понашања људи. Оспособљавање студената да критички анализирају и разумеју психолошке основе социјалних збивања и процеса, и користе стручну литературу из ове области.

Исход предмета

Студенти ће на kraју курса бити способни да: користе основну научну терминологију из области социјалне психологије; разумеју основне психолошке процесе који се одвијају у оквиру социјалне перцепције и когниције, социјалним односима и социјалном контексту; критички евалуирају проблеме у социјалнопсихолошким облицима људског понашања; анализирају и интерпретирају емпиријска истраживања у области социјалне психологије; примењују сазнања из ове области у свакодневном раду психолога.

Садржај предмета**Теоријска настава**

Предмет социјалне психологије и историјски развој. Теоријски приступи у социјалној психологији. Социјализација: процеси социјализације, извори и агенси. Социјализација психичких процеса и ефекти социјализације. Социјална перцепција и когниција, природа социјалне перцепције, аутоматска и контролисана социјална когниција, социјална категоризација и хеуристике. Теорије когнитивне конзистенције, равнотеже и когнитивне дисонанце. Формирање прве импресије. Атрибуција понашања и грешке у опажању. Самоопажање, самомотрење, самоприказивање. Социјални мотиви: подела, афилијативни и агресивни мотив, алтруизам и послушност, мотив постигнућа.

Практична настава

Методе и технике у социјалној психологији. Формирање моралне свести (Колбергови нивои моралног расуђивања). Блиски односи и формирање интерперсоналне привлачности. Презентација и анализа семинарских радова из области анализе медијских садржаја.

Литература

- Рот, Н. (2010). *Основи социјалне психологије*. Завод за уџбенике, Београд.
- Aronson, E., Wilson, T.D., Akert, R.M. (2005). *Socijalna psihologija*. Mate, Zagreb.

одабрана поглавља

- Havelka, N. (2012). *Социјална перцепција*. Завод за уџбенике, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања: 2 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Усмена излагања праћена аудио-видео презентацијама и наставним филмовима. Групне и индивидуалне активности студената, семинарски и истраживачки домаћи радови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
семинарски (анализа садржаја)	20	писмени испит	30
колоквијум	30	усмени испит	20

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈАВрста и ниво студија: **Основне академске студије****Назив предмета: Развојна психологија (П208)****Наставник: доц. др Бојана Димитријевић****Статус предмета: обавезни****Број ЕСПБ: 6**

Услов: за полагање испита - положен предмет Увод у развојну психологију

Циљ предмета

Дубље разумевање теорија развоја и њихова примена у концептуализацији процеса током детињства и младости. Уочавање одступања од типичног развоја. Препознавање оптималних и депривирајућих околности развоја.

Исход предмета

Развијена способност критичког разматрања различитих развојних приступа, модела и теорија. Осопобљеност студената за примену инструмената за процену различитих области развоја. Планирање подршке у случају одступања од типичног развоја и израда превентивних програма.

Садржај предмета*Теоријска настава*

Теоријски приступи когнитивном развоју: Индивидуално-конструктивистички приступ Пијажеа: сензо-моторни стадијум, преоперационални стадијум, стадијум конкретних логичких операција, стадијум формалних логичких операција. Критика Индивидуално-конструктивистичког гледишта; Социјално-конструктивистички приступ Виготског; Развој научних појмова, однос мишљења и говора. Афективни развој: Теорија афективног везивања; Социоморални развој; Специфичности развоја у периоду адолесценције.

Практична настава

Практична примена метода за испитивање сазнајног развоја: Дечја слика света и Батерија за испитивање предоперационалног мишљења, Бондов тест логичких операција (БЛОТ), различитих метода за испитивање образца у домену афективног развоја, као и креирање превентивних програма у адолесценцији.

Литература (одабрана поглавља)

1. Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S.A. (2005). *Dečja psihologija*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
2. Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
3. Стефановић Станојевић Т. и Михић, И., Ханак, Н. (2012). *Афективна везаност и породични односи: развој и значај*. ЦПП, Београд.
4. Хофман, М. (2003). *Емпатија и морални развој*. Дерета, Београд.
5. Lacković-Grgin, K. (2005). *Psihologija adolescencije*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
6. Ивић, И. и сар. (2006). *Приручник за вежбе из Развојне психологије*. ЦПП, Београд.
7. Ивић, И. (2015). *Човек као animal simbolicum*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
8. Пијаже, Ж., Инхелдер, Б. (1990). *Психологија детета*. Издав. Зорана Стојановића, Нови Сад.
9. Виготски, Л. (1977). *Мишљење и говор*. Нолит, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања: 2 | Вежбе: 2 | ДОН: 0 | Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	5	усмени испит	20
колоквијум	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Психологија мисаоних процеса (П209)
Наставник: проф. др Ана Воларевић, доц. др Милена Младеновић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: за полагање испита - положен предмет Когнитивна психологија

Циљ предмета

Освртавање студената: за разумевање психолошких сазнања о основним мисаоним процесима и функцијама, посебно о симболичким и интегративним процесима; за разумевање везе између основних психичких процеса и виших когнитивних процеса и функција. Упознавање студената са знањима о интелигенцији, њеним облицима и манифестијама, теоријама интелигенције, као и психолошким мерним инструментима за мерење способности.

Исход предмета

Студенти су способни да разумеју: природу и структуру мисаоних процеса, интегративни значај симболичких процеса у укупном систему психичких процеса и функција, као и улогу и значај симболичких процеса за свакодневни живот људи и за професионални рад психолога. Студенти познају основне налазе најважнијих истраживања из ове области, и различите приступе у проучавању интелигенције. Студенти критички анализирају различите концептуализације и начине процене индивидуалних разлика и адекватно их примењују у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

Разумевање језика и психолингвистика. Суђење, закључивање и доношење одлука. Решавање проблема. Структура и природа интелигенције. Интелигенција и когнитивни процеси. Врсте и теорије интелигенције (психометријске, кибернетички модели, некласични приступи, новије теорије). Развој интелигенције. Интелигенција и демографске одлике, интелигенција и личност. Предности и мање поједињих концепта интелигенције. Интелектуална даровитост и креативност. Вештачка интелигенција. Емоционална и социјална интелигенција.

Практична настава

Анализа налаза истраживања везаних за мишљење и интелигенцију. Истраживања способности. Мерење интелигенције. Упознавање са основним тестовима интелигенције. Практично прорађивање метода испитивања способности. Психопатологија мишљења.

Литература (одабрана поглавља)

1. Sternberg, R., Funke, J. (2019). *Psihologija ljudske misli*. Cambridge University Press, New York.
2. Костић, А. (2006). *Когнитивна психологија*. Завод за уџбенике, Београд.
3. Zarevski, P. (2000). *Struktura i priroda inteligencije*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
4. Gardner, H., Kornhaber, M., Wake, W. (1999). *Inteligencija: različita gledišta*. Slap, Jastrebarsko.
5. Sternberg, R., Kaufman, S.B. (2011). *The Cambridge Handbook of intelligence*. Cambridge, Un.Press.
6. Тестови способности

Број часова активне наставе

Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
--------------	----------	--------	------------------

Методе извођења наставе

Употреба тестова способности; Интерактивни облици рада, дискусионе групе, психолошка анализа и интерпретацији прикупљених података.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежби	10	писмени испит	40
семинарски	20	усмени испит	
колоквијум	30		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Психометрија 1 (П210)			
Наставник: доц. др Сања Батић Очовај			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: за полагање испита - положен предмет Статистика у психологији 1			
Циљ предмета			
Упознавање са основама психометрије, теоријама и моделима мерења, начином конструкције и функционисања статистичких тестова, те поступком емпиријске евалуације мерних својстава тестова.			
Исход предмета			
Усвојена основна теоријска знања и практичне вештине потребне за евалуацију објективности, дискриминативности, поузданости и ваљаности психолошких тестова уз помоћ рачунара и одговарајућег софтвера. Студенти се способни за практично, самостално спровођење свих фаза провере психометријских својстава теста, укључујући прикупљање података психолошког истраживања и координацију тима анкетара.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Појам мерења и мерење у психологији. 2. Теорије мерења и њихова примена на мерење психолошких својстава. 3. Индивидуалне разлике, извори индивидуалних разлика. 4. Варијабле и врсте варијабли у контексту психолошког мерења. 5. Психолошки тест, врсте тестова, основне парадигме психолошког мерења, ставке, врсте и формат ставки, принципи конструкције. 6. Основна мерна својства ставки. 7. Модели мерења. 8. Класична тестна теорија. 9. Модели мерења засновани на класичној тестној теорији. 10. Теорија ставског одговора и модели мерења засновани на овој теорији. 11. Објективност. 12. Поузданост. 13. Дискриминативност. 14. Ваљаност. 15. Евалуација конвергентне и дискриминативне ваљаности анализом мултиособинске-мултиметодске матрице.			
<i>Практична настава</i>			
Обука за коришћење софтверских пакета за статистичку анализу, упознавање са различитим врстама тестова и њиховим психометријским карактеристикама. Тимска евалуација поузданости и ваљаности постојећег психолошког мерног инструмента на основу прикупљених података.			
Литература			
1. Фајgelj, S. (2009). <i>Психометрија</i> . ЦПП, Београд. 2. Динић, Б. (2019). <i>Принципи психолошког тестирања</i> . Филозофски факултет, Нови Сад.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2 Вежбе: 2 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежби	5	писмени испит	35
колоквијум	35	усмени испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈАВрста и ниво студија: **Основне академске студије**Назив предмета: **Еволуциона психологија (П211а)**Наставник: **проф. др Дарко Грујичић**Статус предмета: **изборни**Број ЕСПБ: **4**

Услов:

Циљ предмета

Циљ курса је да студент схвати основне чињенице и начела теорије еволуције, разуме и препозна утицај еволуционих чинилаца на развој људског понашања, буде упознат са основим поставкама и проблематиком еволуционе психологије у области когнитивне, социјалне и психологије индивидуалних разлика, развије критички однос према еволуционом и другим тумачењима људског понашања и интердисциплинарни приступ у сагледавању проблема у психологији.

Исход предмета

Студент стиче основна знања из еволуционе биологије и психологије, разуме и аргументовано образлаже основне концепције еволуционих теорија и еволуционе психологије, успешно тумачи и дискутује о предностима и недостацима еволуционог тумачења људског понашања, има развијен интердисциплинарни приступ при концепирању и решавању експерименталних проблема, анализира и интерпретира понашање из перспективе његове функције и адаптивности, разуме како је оно еволуирани одговор на селекцијске притиске.

Садржај предмета

Основни појмови у еволуционој психологији. Приступи у објашњавању људског понашања: социобиологија, бихевиорална еколоџија и еволуциона психологија. Основи еволуционе биологије, Ламаркова, Дарвинова и теорије након Дарвина. Природна и сексуална селекција, индиректни и директни облици избора партнера. Адаптација, адаптибилност и адаптивна вредност као основни концепт у еволуционој биологији. Основни принципи еволуционе психологије. Етологија, морално понашање, социјално понашање, алtruizam. Еволуциона тумачења општих и специјалних когнитивних способности. Еволуционе основе полних разлика у људском понашању. Интер и интрасексуална компетиција, женски избор, питање индивидуалних разлика у људским друштвима. Контроверза „Nature-Nurture“ у понашању човека. Улога гена у понашању (урођено стечено), методе идентификације гена значајних за понашање, генетички узроци варирања конгнитивних способности. Еволуциона психопатологија: еволуционо објашњење депресивних, анксиозних и паничних поремећаја, поремећаја личности, аутизма, генетичка основа поремећаја конгнитивних способности и психијатријских поремећаја. Еволуциона основа агресивног понашања. Конфликт интереса у пренаталној вези мајке и фетуса, адаптације у детињству иadolесценцији. Критике еволуционе психологије.

Литература

- Туцић, Н., Матић, Г. (2005). *О генима и људима*. ЦПП, Београд.
- Buss, D.M. (2012). *Evolucijska psihologija: Nova znanost o itici*. Naklada Slap, Zagreb.
- Туцић, Н., Стојковић, Б. (2009). *Дарвинијана, водич кроз еволуциону биологију*. Службени гласник, Београд.
- Кардум, И. (2003). *Еволуција и људско понашање*. Наклада Јесенски и Турк, Загреб.
- Туцић Н. (2003). *Еволуциона биологија*. ННК-Интернационал, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања: 2 | Вежбе: 0 | ДОН: 0 | Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
колоквијум	20	усмени испит	40
семинар-и	10		

Студијски програм: ПСИХОЛОГИЈА			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: Основе хумане генетике (П211б)			
Наставник: проф. др Оливера Милошевић Ђорђевић, проф. др Дарко Грујичић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:			
Циљ предмета			
Упознавање студената са основама наслеђивања, начинима наслеђивања, наследним основама болести и најчешћим наследним оболењима у пракси психолога.			
Исход предмета			
Студенти ће бити упознати са начинима наслеђивања и најчешћим оболењима у психолошкој пракси; моћи ће да процене могућности, средства и начин рада са одговарајућим клијентом.			
Садржај предмета			
Увод у генетику. Џелијска и молекуларна основа наслеђивања: ДНК, типови секвенци ДНК, структура хромозома, деоба џелија. Хромозоми човека - методе анализе, молекуларна цитогенетика. Хромозомске аберације - нумеричке и структурне. Улога гена у понашању. Мутације гена. Основни принципи наслеђивања. Аутозомно доминантно наслеђивање. Аутозомно рецесивно наслеђивање. Х- везано рецесивно. Х- везано доминантно наслеђивање. Холандрично наслеђивање. Наслеђивање ограничено полом. Мултипни алели. Плејотропни гени. Полигенско наслеђивање, везани гени, мултифакторијалне особине. Наследне болести. Анализа родословног стабла. Диференцијација пола код човека и поремећаји полности. Генетичка основа когнитивних способности и психијатријских поремећаја. Генетичко саветовалиште и могућности превенције наследних болести. Технологија рекомбинантне ДНК-генска терапија.			
Литература			
1. Туцић, Н., Матић, Г. (2005). <i>О генима и људима</i> . ЦПП, Београд. 2. Милошевић–Ђорђевић, О. (2010). <i>Принципи клиничке цитогенетике</i> . Медицински факултет, Крагујевац. 3. Дикић, В., Косановић, М., Дукић, С., Николић, Ј. (2001). <i>Биологија са хуманом генетиком</i> . Медицинска књига, Београд. 4. Милошевић–Ђорђевић, О. (2006). <i>Збирка решених задатака из генетике за студенте медицинског факултета</i> . Природно-математички факултет, Крагујевац.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2 Вежбе: 0 ДОН: 0 Остали часови: 0			
Методе извођења наставе			
Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
колоквијум	20	усмени испит	
семинар-и	10		